

8. Możliwe źródła finansowania inwestycji energetycznych

Środki finansowe przeznaczone na inwestycje energetyczne gminy mogą pochodzić ze źródeł własnych gminy oraz ze środków pozyskanych z zewnątrz. Jeśli chodzi o środki z zewnątrz, stosunkowo niewielką rolę odgrywają w finansowaniu inwestycji w energetyce odnawialnej, środki finansowe pochodzące z budżetu państwa.

W scenariuszach modernizacji i inwestycji związanych z gospodarką energetyczną Gminy Włoszczowa (opisanych we wcześniejszych rozdziałach), może wystąpić wielu inwestorów. W głównej mierze środki finansowe na przebudowę własnych źródeł ciepła, wyłożyć muszą sami właściciele obiektów, w których źródła te występują.

Wysiłek finansowy inwestorów może być wspierany przez:

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej udzielający preferencyjnych pożyczek na realizację inwestycji zmniejszających zanieczyszczenia powietrza. Preferencje obejmują obniżoną stopę oprocentowania i termin spłaty dostosowany do warunków realizacji. Dodatkowo WFOŚiGW może umorzyć 50% pożyczki pod warunkiem terminowej realizacji inwestycji i uzyskania zamierzonego efektu ekologicznego. Jednostkom budżetowym WFOŚiGW udziela dotacji do 50% wartości inwestycji (w wyjątkowych sytuacjach procent ten może być podwyższony);
- Gminny Fundusz Ochrony Środowiska udzielający dotacji na działania zmniejszające zanieczyszczenia powietrza;
- Fundację Ekofundusz, która może przyznać bezzwrotną dotację do inwestycji zmniejszających zanieczyszczenia powietrza i zużycie energii. Dotacja może stanowić do 30% nakładów inwestycyjnych,

Ponadto istnieje możliwość uzyskania kredytu bankowego na sfinansowanie inwestycji zmniejszających emisję szkodliwych substancji procesu spalania do atmosfery, a także zmieniających zużycie energii. Kredytów takich udziela m.in. Bank Ochrony Środowiska.

Warunkiem uzyskania kredytu jest wniesienie udziału własnego i przedstawienie zabezpieczenia. Warunki spłaty kredytu jak oprocentowanie, okres spłaty, okres karencji są negocjowane indywidualnie.

Najpowszechniejsze i stosowane od dawna formy finansowania inwestycji w energetyce odnawialnej to bezpośrednie dotacje do inwestycji i kredyty preferencyjne. Środki na te cele pochodzą zazwyczaj z opłat i kar za korzystanie ze środowiska i narzutów na wykorzystanie paliw kopalnych, którym standardowo nie podlegają Odnawialne Źródła Energii. W oparciu o ten mechanizm pozyskania środków, działają też dopłaty do cen energii ze źródeł odnawialnych sprzedawanych do sieci energetycznej.

Kolejnym mechanizmem wsparcia finansowego inwestycji w energetyce odnawialnej jest zachęta podatkowa w postaci ulg i zwolnień w podatku dochodowym oraz przyśpieszenie amortyzacji. Istniejące prawo stwarza możliwość skorzystania z ulgi inwestycyjnej z tytułu poniesionych wydatków między innymi na zakup i zainstalowanie urządzeń do wykorzystywania na cele produkcyjne naturalnych źródeł energii (ustawa z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym – Dz. U. z 1993 r. Nr 94, poz. 431 z późn. zm.), ale adresatem są tylko podatnicy podatku rolnego. Spotkać się można również z coraz częściej stosowaną zasadą dobrowolnego zakupu droższej energii ze źródeł odnawialnych przez konsumentów ceniących czyste środowisko.

Zazwyczaj stosuje się mieszankę kilku, czy nawet kilkunastu, finansowych mechanizmów wsparcia. Na terenie naszego kraju według dokumentu „Założenia polityki energetycznej Polski do roku 2020” przyjętym w dniu 22 lutego 2000 roku przez Radę Ministrów, przedsięwzięcia z zakresu odnawialnych źródeł powinny być wspierane przede wszystkim z funduszy celowych.

Obecnie w kraju działa kilka instytucji finansowych wspierających odnawialne źródła energii, należą do nich: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, EkoFundusz, Fundusz Termomodernizacji, wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Istnieją również instytucje mogące udzielić wsparcia finansowego dla inwestycji energetycznych, pod warunkiem że przyczynią się do rozwoju terenów rolniczych: Fundacja Pomocy dla Rolnictwa, Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa, Fundacja Rolna.

Według „Założeń polityki energetycznej Polski do roku 2020” wsparcia udzielić mogą również fundusze preakcesyjne i strukturalne Unii Europejskiej oraz inne środki pomocy zagranicznej (zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami dotyczącymi udzielania pomocy publicznej dla przedsiębiorców i rozwoju regionalnego). Według ostatniego raportu Unii Europejskiej na ten temat, w 15 krajach członkowskich Unii stosowanych jest przez Komisję Europejską ponad 170 mechanizmów wsparcia energetyki odnawialnej, oferowanych poprzez różne instytucje finansujące w postaci wielu programów. Komisja Europejska oferuje w tej chwili kilka dużych programów na wsparcie energetyki odnawialnej, w tym: ALTENER II (wyłącznie na wykorzystanie OZE), a także SYNERGY (polityka), LIFE Environment (ochrona środowiska), CRAFT (małe i średnie przedsiębiorstwa), ERDF (European Regional Development Fund), PHARE (dla państw stowarzyszonych z Unią), EUREKA.

„Założenia polityki energetycznej Polski” przewidują również wspieranie rozwoju nowych technik i technologii odnawialnych źródeł energii. Pomoc w realizacji inwestycji energetycznych, które dotychczas nie były obecne na terenie gminy, ma się odbywać poprzez programy badawcze i demonstracyjne z udziałem polskich przedsiębiorstw w ramach 6 Programu Ramowego Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji Unii Europejskiej.

W tabeli 8.1 zestawiono możliwości pozyskania w warunkach krajowych wsparcia finansowego inwestycji dotyczących energetyki odnawialnej.

Objaśnienia do tabeli 8.1:

BOŚ	– Bank Ochrony Środowiska
Fun. Roln.	– Fundacja Rolnicza
Fun. Term.	– Fundusz Termomodernizacji
FPŚ	– Fundacja Partnerstwo dla Środowiska
FAPA	– Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa
KBN	– Komitet Badań Naukowych
ATT	– Agencja Techniki i Technologii
ALTENER II	– Program celowy UE
SYNERGY	– Program celowy UE
JOULE/THERMIE	– Program celowy UE
FP6	– Szósty Program Ramowy UE o Współpracy Naukowo-Technicznej
ISPA	– Program UE dla państw aspirujących (ochrona środowiska + transport)
SAPARD	– Program UE dla państw aspirujących (rolnictwo)
PHARE	– Program UE dla państw Europy Środkowej
EIB	– Europejski Bank Inwestycyjny
EBOIR	– Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju
GEF	– Globalny Fundusz Środowiska (granty średnie i duże)
CIF	– Węglowy Fundusz Inwestycyjny
JI	– Joint Implementation (wspólne działania, ochrona klimatu)
DEPA	– Duńska Agencja Ochrony Środowiska
FWP	– Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej
EAES	– Environmental Adapted Energy System (systemy energetyczne przyjazne środowisku)
BK-HK	– British Know-How Fund (brytyjski fundusz umiejętności)

Tabela 8.1. Możliwości pozyskania wsparcia finansowego w energetyce odnawialnej w warunkach krajowych

R o d z a j w s p a r c i a	Instytucje krajowe											Instytucje zagraniczne													
	Fundusze ekologiczne i fundacje						Agencje					Unia Europejska						ONZ			Fundusze bilateralne				
	Inwestycje						Pomoc techniczna		Badania Rozwój			Rozwój Polityka		Badania Rozwój		Infrastruktura		Ochrona klimatu		Infra	JI	Inwestycje Pomoc techniczna			
	E k o F u n d u s z	N F O Ś	W F O Ś	B O Ś	F u n · R o l n ·	F u n · T e r m ·	F P Ś	F A P A	K B N	A T T	A L T I N E R I	S Y N E R G Y	J O U L E / T H E M I E	F P 6	P H A R E	I S P A R D	E I B / E B O I R	G E F	C I F	B Ś	H o l a n d i a	D a n i a D E P A	N i e m c y F W P N	S z w e c j a F A F S	U K B K - H F
K r e d y t y	Samorzady	√	√	√	√											√			√						
	Ośrodki badawcze		√						√																
	Przedsiębiorcy		√	√	√	√	√			√						√			√			√			
	Osoby prywatne		√	√	√	√	√																		
D o t a c j e	Samorzady	√	√	√			√	√			√	√		√	√	√		√	√		√	√	√	√	√
	Ośrodki badawcze		√					√	√		√	√	√	√	√							√	√	√	√
	Przedsiębiorcy	√	√						√		√	√	√	√	√	√		√	√		√	√			
	Osoby prywatne	√	√								√		√	√	√						√	√			